Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

2011 mccc 1

RHAN 11

ATODOL

150 Gorchmynion a rheoliadau

(1) Mae unrhyw bŵer sydd gan Weinidogion Cymru i wneud gorchymyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn yn arferadwy drwy offeryn statudol.

(2) Ni chaniateir i offeryn statudol sy'n cynnwys unrhyw un neu ragor o'r canlynol gael ei wneud onid oes drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a'i gymeradwyo ganddo drwy benderfyniad—

(a) gorchymyn o dan adran 20(4)(a) neu (b) (cymhwyso adran 20 i bersonau ac eithrio Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru etc) sy'n diwygio darpariaeth mewn deddfwriaeth sylfaenol;

(b) gorchymyn o dan adran 21(7) (diwygio'r diffiniad o "ombwdsmon");

(c) gorchymyn o dan adran 21(8) (darpariaeth mewn cysylltiad â gorchymyn o dan adran 21(7)) sy'n diwygio deddfwriaeth sylfaenol;

(d) gorchymyn o dan adran 22(10) (diwygio'r diffiniad o "person a ganiatawyd");

(e) rheoliadau o dan adran 26(1) neu (2) (pennu safonau etc);

(f) gorchymyn o dan adran 35 neu 38 (diwygio Atodlen 6 neu 8), ac eithrio gorchymyn sy'n cynnwys darpariaeth o dan yr adran honno y mae'r cyfan ohono'n ddarpariaeth o'r math a nodir yn is-adran (4);

(g) rheoliadau o dan adran 39 (safonau sy'n benodol gymwys);

(h) gorchymyn o dan adran 42 (diwygio Atodlen 9);

(i) rheoliadau o dan adran 68 (rhoi gwybodaeth i'r Comisiynydd);

(j) gorchymyn o dan adran 83(7) (newid uchafswm cosb sifil);

(k) gorchymyn o dan adran 154 (darpariaeth drosiannol a darpariaeth ganlyniadol etc) sy'n cynnwys darpariaeth sy'n diwygio, diddymu neu fel arall yn addasu deddfiad (ac eithrio deddfiad a geir mewn is-ddeddfwriaeth);

(l) rheoliadau o dan baragraff 7(1) o Atodlen 1 (darpariaeth ynghylch penodi'r Comisiynydd);

(m) gorchymyn o dan baragraff 8(1) o Atodlen 1 (arfer swyddogaethau'r Comisiynydd gan Weinidogion Cymru) sy'n diwygio'r Mesur hwn;

(n) gorchymyn o dan baragraff 1 o Atodlen 5 (newid swm arian cyhoeddus a bennir yn y tabl yn Atodlen 5).

(3) Mae unrhyw offeryn statudol arall sy'n cynnwys gorchymyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn, ac eithrio offeryn nad yw ond yn cynnwys gorchymyn o dan adran 156 (cychwyn), yn ddarostyngedig i'w ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

(4) Darpariaeth sy'n diwygio cyfeiriad at berson yng nghofnod person yn y tabl yn Atodlen 6 neu'r tabl yn Atodlen 8 o ganlyniad i newid enw'r person hwnnw yw'r ddarpariaeth y cyfeirir ati yn is-adran (2)(f).

(5) Mae unrhyw bŵer gan Weinidogion Cymru i wneud gorchymyn neu reoliadau o dan y Mesur hwn yn cynnwys pŵer—

(a) i wneud darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol, dibenion gwahanol neu ardaloedd daearyddol gwahanol;

(b) i wneud darpariaeth yn gyffredinol neu mewn perthynas ag achosion penodol;

(c) i wneud darpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth arbed, darpariaeth gysylltiedig a darpariaeth arall sy'n angenrheidiol neu'n briodol yn nhyb Gweinidogion Cymru.

(6) Mae pŵer Gweinidogion Cymru o dan adran 155(3) hefyd yn cynnwys, yn achos cychwyn diddymiad darpariaeth yn Neddf yr Iaith Gymraeg 1993, pŵer i ddarparu ar gyfer cychwyn gwahanol ar gyfer awdurdodaethau gwahanol.

(7) Yn yr adran hon, ystyr “deddfwriaeth sylfaenol” yw Deddf Senedd y DU neu un o Fesurau neu Ddeddfau'r Cynulliad.

151 Cyfarwyddiadau

O ran unrhyw gyfarwyddyd a roddir gan Weinidogion Cymru o dan y Mesur hwn—

(a) caniateir ei amrywio neu ei ddirymu gan gyfarwyddyd diweddarach;

(b) rhaid ei roi'n ysgrifenedig;

(c) caniateir iddo wneud darpariaeth yn gyffredinol neu mewn perthynas ag achosion penodol; a

(d) caniateir iddo wneud darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol, dibenion gwahanol neu ardaloedd daearyddol gwahanol.

152 Hysbysiadau etc

(1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â hysbysiadau a dogfennau eraill y mae'n ofynnol neu yr awdurdodir eu rhoi o dan y Mesur hwn.

(2) Caniateir rhoi hysbysiad neu ddogfen y mae'n ofynnol neu yr awdurdodir ei roi neu ei rhoi i'r Comisiynydd—

(a) drwy ei draddodi neu ei thraddodi i'r Comisiynydd,

(b) drwy ei anfon neu ei hanfon drwy'r post i brif swyddfa'r Comisiynydd, neu

(c) yn ddarostyngedig i is-adran (3), drwy ei drosglwyddo neu ei throsglwyddo'n electronig.

(3) Dim ond os cafodd yr hysbysiad neu'r ddogfen ei drosglwyddo neu ei throsglwyddo mewn modd y gall y Comisiynydd ei wneud yn ofynnol y caniateir i hysbysiad neu ddogfen gael ei drosglwyddo neu ei throsglwyddo'n electronig.

(4) Caniateir rhoi hysbysiad neu ddogfen y mae'n ofynnol i'r Comisiynydd ei roi neu ei rhoi, neu yr awdurdodir y Comisiynydd i'w roi neu i'w rhoi, i berson arall—

(a) drwy ei draddodi neu ei thraddodi i'r person,

(b) drwy ei anfon neu ei hanfon drwy'r post i'r cyfeiriad diweddaraf sy'n hysbys ar gyfer y person, neu

(c) yn ddarostyngedig i is-adran (5), drwy ei drosglwyddo neu ei throsglwyddo'n electronig.

(5) Dim ond os bodlonir y gofynion canlynol y caiff y Comisiynydd roi hysbysiad neu ddogfen i berson drwy ei drosglwyddo neu ei throsglwyddo'n electronig—

(a) rhaid i'r person y mae'r hysbysiad neu'r ddogfen i'w roi neu i'w rhoi iddo fod wedi—

(i) mynegi i'r Comisiynydd fod y person hwnnw'n fodlon derbyn yr hysbysiad neu'r ddogfen drwy ei drosglwyddo neu ei throsglwyddo drwy gyfrwng electronig, a

(ii) darparu cyfeiriad addas at y diben hwnnw i'r Comisiynydd, a

(b) rhaid i'r Comisiynydd anfon yr hysbysiad neu'r ddogfen i'r cyfeiriad a ddarparwyd gan y person hwnnw.

(6) Caiff person fynegi, at ddibenion is-adran (4), ei fod yn fodlon derbyn—

(a) hysbysiadau neu ddogfennau'n gyffredinol wedi eu trosglwyddo'n electronig, neu

(b) hysbysiadau neu ddogfennau o ddisgrifiadau penodol wedi eu trosglwyddo'n electronig.

(7) Nid yw'r adran hon yn hepgor unrhyw ddull arall o roi neu o anfon hysbysiad neu ddogfen na ddarperir yn benodol ar ei gyfer gan yr adran hon.

(8) Nid yw gofyniad yn y Mesur hwn am i hysbysiad neu ddogfen fod yn ysgrifenedig yn atal yr adran hon rhag bod yn gymwys mewn perthynas â hi neu ag ef.

(9) Nid yw gofyniad am i'r Comisiynydd roi hysbysiad neu ddogfen arall i berson yn gymwys os yw'r Comisiynydd o'r farn nad yw'n ymarferol rhoi'r hysbysiad hwnnw neu'r ddogfen honno i'r person hwnnw yn unol ag is-adran (4).

(10) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, wneud darpariaeth ynghylch y dyddiad y bernir bod hysbysiad wedi ei roi neu ddogfen wedi ei rhoi.

153 Dehongli'r Mesur hwn

(1) Yn y Mesur hwn—

ystyr “Comisiynydd” (“*Commissioner*”) yw Comisiynydd y Gymraeg (gweler Rhan 2);

mae “deddfiad” (“*enactment*”) yn cynnwys Mesur Cynulliad, Deddf Cynulliad, is-ddeddfwriaeth ac unrhyw ddeddfiad yn y dyfodol;

ystyr “Dirprwy Gomisiynydd” (“*Deputy Commissioner*”) yw Dirprwy Gomisiynydd y Gymraeg (gweler adran 12);

ystyr "Llywydd" ("*President*") yw Llywydd Tribiwnlys y Gymraeg (gweler Rhan 7);

ystyr "Panel Cynghori" ("*Advisory Panel*") yw Panel Cynghori Comisiynydd y Gymraeg (gweler Rhan 3);

ystyr "Rheolau'r Tribiwnlys" ("*Tribunal Rules*") yw Rheolau Tribiwnlys y Gymraeg (gweler Rhan 7);

ystyr "Tribiwnlys" ("*Tribunal*") yw Tribiwnlys y Gymraeg (gweler Rhan 7).

(2) Yn y Mesur hwn mae cyfeiriadau at staff y Comisiynydd i'w dehongli'n unol ag adran 12(2).

154 Darpariaeth drosiannol a darpariaeth ganlyniadol etc

(1) Caiff Gweinidogion Cymru wneud y cyfryw ddarpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth arbed, darpariaeth gysylltiedig, a darpariaeth arall ag y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn angenrheidiol neu'n briodol mewn cysylltiad â'r Mesur hwn neu i roi llwyr effaith iddo.

(2) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud o dan yr adran hon yn cynnwys darpariaeth sy'n diwygio, diddymu neu fel arall yn addasu deddfiad, ond heb fod yn gyfyngedig i hynny.

155 Rhychwant

(1) Mae'r Mesur hwn yn rhychwantu Cymru a Lloegr yn unig.

(2) Ond mae hynny'n ddarostyngedig i is-adran (3).

(3) Yr un yw rhychwant diddymiad i ddarpariaeth yn Neddf yr Iaith Gymraeg 1993 â rhychwant y ddarpariaeth a gaiff ei diddymu.

156 Cychwyn

(1) Daw'r darpariaethau canlynol i rym ar y diwrnod y cymeradwyir y Mesur hwn gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor—

(a) Rhan 1;

(b) y Rhan hon.

(2) Yn ddarostyngedig i is-adran (1), daw'r Mesur hwn i rym yn unol â darpariaeth a wneir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn.

157 Enw byr

Enw'r Mesur hwn yw Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011.